

“Međunarodni volonterski servis nije cilj sam po sebi nego oruđe.”

Od samih začetaka pokreta, volontere je pokretala želja da daju pozitivan doprinos savremenom društvu kroz ulaganje zajedničkih napora za postizanje mirnih i pravednih životnih uslova. Mir i razumijevanje među nacijama, prijateljstvo i saradnja samo su dio ukupnih ciljeva volonterskog servisa. Ti se ciljevi postižu zajedničkom predanošću koja se temelji na slobodnoj ličnoj odluci i kroz povezivanje pojedinaca i grupa iz različitih sredina. Istovremeno, volonteri kroz svoj rad doprinose konkretnim projektima.

Međutim, društvo i konkretni projekti nisu jedini subjekti koji imaju koristi od volonterizma. Projekti međunarodnog volonterskog servisa (MVS) takođe imaju i obrazovni efekat na učesnike takvih projekata, kao i na lokalne zajednice u kojima se oni sprovode. Živeći i radeći zajedno, volonteri i ljudi iz lokalne zajednice razmjenjuju svoja gledišta, međusobno uče nove vještine i usvajaju otvoren i konstruktivan stav prema (kulturnim, vjerskim, seksualnim, organizacionim, itd.) razlikama. Međunarodna dimenzija im omogućava da uče od ljudi i sa ljudima iz različitih sredina.

Ovi ciljevi i svrhe centralni su dio MVS. Međutim, oni nisu sami po sebi razumljivi niti su automatski jasni svima koji učestvuju u projektu MVS. Potrebno je da se veliki dio gore pomenutog procesa učenja potpomogne inače se projekt koji je namijenjen promociji interkulturalnog učenja lako može pretvoriti u iskustvo kulturalne frustracije ako, naprimjer, volonteri nisu odgovarajuće pripremljeni za međunarodno iskustvo. Iako se projekat MVS zasniva na volonterskom i neplaćenom doprinosu pojedinaca, organizacija takvih projekata mora da bude detaljno isplanirana i zahtijeva odgovarajuću pripremu i praćenje te značajne ljudske i finansijske resurse.

Ovaj priručnik razvijen je kao sredstvo za mlade koji rade s mladima za podršku procesa organizovanja projekata MVS. Opisaćemo niz okvirnih uslova koji doprinose uspjehu projekta volonterskog servisa. Priručnik navodi neke od zamki koje je potrebno izbjeći i nudi načine uvođenja volontera i organizacija u avanturu volonterskog

servisa. Istovremeno, može da posluži i kao inspiracija za trenere na polju aktivnosti MVS.

Zbog ograničenog broja stranica bili smo prisiljeni suziti fokus ovog priručnika. U okviru saradnje Savjeta Evrope i Evropske komisije (Evropsko partnerstvo za trening i mlade), uglavnom ćemo se obraćati evropskoj publici iako se većina opisanih principa može primjeniti na nacionalne ili međukontinentalne projekte. Usredsređićemo se na projekte za mlade ali ovo sredstvo može da se prilagodi i koristi za sve starosne grupe. A po pitanju dostupnosti programa MVS, posebno ćemo se pozabaviti projektima namijenjenima nespecijalizovanim volonterima (pogledaj poglavlje 1.2 Različite dimenzije volonterskog servisa). Zato je na vama da uzmete i prilagodite one elemente iz priručnika koji će odgovarati vrsti projekta koji organizujete.

Priručnik se sastoji od šest poglavlja i tri dodatka.

Prvo poglavlje detaljnije istražuje koncept MVS te objašnjava značenje nekih riječi (1.1), dimenzije volonterskog servisa (1.2) i socio-kulturnu pozadinu (1.3). Dotiče se razloga zbog kojih ljudi volontiraju (1.4) i daje primjere mogućih polja rada (1.5) kao i inspiraciju.

O konkretnoj realizaciji MVS projekata govoriće se u poglavljima koja slijede.

Drugo poglavlje baviće se pitanjima vezanim za planiranje projekta opisujući ko su akteri i koje su njihove obaveze (2.1). Poglavlje daje pregled posebnog projektog ciklusa međunarodnog volonterskog servisa (2.2). Na kraju poglavlja možete da se informišete o tome kako da pronađete novac i kako njime da upravljate.

Treće, četvrto i peto poglavlje daju hronološki pregled MVS i radnji koje treba preduzeti.

Treće poglavlje opisuje kako da se pripremite za odlazak volontera sa posebnim naglaskom na zahtjeve partnera (3.1), regrutovanje (3.2) i pripremu svih uključenih aktera (3.3). Četvrto poglavlje govori o zadacima koje bi u idealnom slučaju trebalo obaviti tokom MVS: uvod i treni-ng prije odlaska volontera (4.1), motivisanje volontera i zaposlenih (4.2), pružanje potrebne podrške volonterima (4.3) i rješavanje mogućih sukoba (4.4). Peto poglavlje daje prijedloge kako da se iskoristi kraj jednog MVS kao početak ne-čeg drugog: evaluacija je važan dio ovog procesa (5.1). Govoriće se i o idejama za nastavak aktivnosti koje se odvijaju nakon volonterskog servisa u inostranstvu (5.2). Takođe, razne institucije sve ozbiljenije razmišljaju o potvrđama i službenom priznavanju takvog iskustva neformalnog učenja (5.3).

Šesto poglavlje podsjeća na teme koje se često zaboravljaju i zanemaruju. Naprimjer, šta je sa

organizovanjem MVS za mlade ljude koji inače ne bi imali priliku za takvo iskustvo (6.1)? Uzimate li u obzir pol/rod prilikom planiranja MVS (6.2)? Nemojte da zaboravite da se boriti protiv prepreka za mobilnost (6.3)! I iako mislite da se krizne situacije događaju drugima, nije zgoreg pripremiti se za njih (6.4).

U dodacima ćete naći dodatne izvore za različita poglavlja ovog priručnika. Prvi dodatak daje vam značenja i definicije nekih ključnih riječi koje koriste autori ovog priručnika. Drugi dodatak daje pregled različitih organizacija i njihovih programa MVS te njihove kontakte. Na kraju, ali ne manje važno, treći dodatak vam nudi prijedloge za dalje čitanje ako vam je ovaj priručnik otvorio apetit...

Budite inspirisani!